

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Francisci Toleti S. R. E. Cardinalis Summa Casuum
Conscientiæ, Sive De Instructione Sacerdotum Lib. VII**

Toledo, Francisco de

Coloniæ Agrippinæ

47. De suspensione Concubinarij notorij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40916

nec collationem, nisi quando est ab officio, vel ordine, aut collatione sacramentorum.

Quarto, excommunicationem à iure contrahunt Episcopi, etiam si non fiat expressa eorum mentio; suspensionem vero à iure, non nisi facta expressa eorum mentione.

Quinto, ab excommunicatione à iure quacunque non reservata potest absolvere Episcopus; à suspensione vero non, nisi à perpetua, & quando posita est in contumaciam, vel ob delictum, super quo potest dispensare.

In his, & alijs multis differunt maxime hæ duæ censurae.

De suspensione Concupinarij notorij.

CAPVT XLVII.

Nunc de casibus particularibus, in quibus ipso iure suspensio contrahitur tractandum est: hi autem multi sunt. Quoniam primus habetur c. questum de cohabit. cler. & mulier. Clericus notorius concubinarus est suspensus ipso iure. Quis autem sit notorius, in eod. cap. explicatur, nempe quando delictum est notum per confessionem factam in iudicio, aut per sententiam, aut per facti euidenciam, quæ tergiversatione aliqua celari non possit. ponit exemplum Abb. in c. vestra. num. 7. de cohabit. cler. & muli. In clerico, qui retinet concubinam, uti uxorem, ita ut etiam ipse non audeat diffiteri, & in tali notorietate non requiritur citatio, nec declaratoria secundum communem, licet de consuetudine fiat, teste Couar. primæ par. releet. §. 1. fol. 581. Quando autem non est notorius, non est suspensus quoad alios. Hic adverte primò ex Silu. ver. concubinarus §. 1. differre concubinarium, & fornicatorem; Concubinarus enim est qui abutitur certa aliqua femina, siue soluta, siue non soluta, tenendo illam ad Venere modo uxorio. Fornicator vero est, qui vagatur abutens hac, vel illa; & quantum ad suspensionem secundum eundem est eadem ratio vtriusque. Idem tenet Diaz. in prax. crimin. c. 73. & Nauar. in sum. c. 25. num. 77.

Aduerte secundo, iure antiquo talem concubinarium esse suspensum, ut habetur cap. 32. can. nullus, cap. præter. & c. ad hoc iunctis. Gloss. & cap. fin. de cohabit. cleric. & mulier. Nec in hac parte recipiendus est Sotus 4. sent. d. 1. q. 3. art. 6. qui

putat suspensionem hanc non esse in vsu, sed tantum tale concubinarium esse suspendendum: quem sententiam antepsum tenuit Innoc. in cap. si celebrat, num. 3. de cleric. excom. ministr. Ioan. de Imol. in cap. sicut, colum. 1. in fin. de cohabit. cleric. & mulier. & Arch. in c. primo de re iud. lib. 6. hoc tamen est contra communem sententiam Doct. de qua testatur Couar. (licet illam dicat duram) in Clem. si furiosus primæ part. relect. §. 1. num. 5. Est etiam contra e. quæsitum. citatum, in quo expressè cauetur, talem fornicarium esse suspensum quoad se, & alios.

Aduerte tertio, quod non solum presbyteros, sed etiam diaconos, & subdiaconos hæc suspensio comprehendit, ut habetur d. 32. can. præter. & hoc ibidem notat Turrecr. & idem habetur can. si qui sunt d. 81. Anto. autem part. 3. tit. 27. cap. 3. idem tenet in alijs clericis, etiam in minoribus existentibus, & si ver. concubinarius §. 4. Diaz. in prax. crim. c. 73. Ioan. de Imol. in cap. sicut, col. 3. in prin. ver. si autem quæritur de cohabit. & muli. Nauar. in sum. c. 25. num. 77.

Aduerte quarto, quod hæc suspensio non solum est ab officio, sed etiam à beneficio, ut notat Panorm. c. vestra. de cohabit. cleri. & muli. & Archid. & Turrecr. prædicto, can. præter. & eodem can. colligitur; non solum enim ibi prohibetur exercitium officij, sed etiam fructuum beneficii perceptio: idemque habetur can. si quis à modo d. 81. Idem notat Bernar. Diaz. in prax. crim. c. 73. & de hoc quantum ad fructus, & beneficium idem dicendum est ac de excommunicato, ut supra diximus, quando est in mora petendæ absolutionis, ut notat Archid. can. præter. dist. 32.

Aduerte quinto, quod talis concubinarius, vel fornicarius notorius celebrans, vel exercens actum ordinis ante absolutionem à suspensione, quam potest Episcopus conferre, quæ non est reseruata: ut notat Silu. v. irregularitas, §. 15. nota. 27. Abb. in cap. quia circa, numer. 5. de bigam. fit irregularis, licet alij suspensi ab ordine actum ordinis in suspensione exercerent iuxta cap. cum æterni. de re iud. ita asserunt Abb. in c. vestra. de cohabit. cleri. & muli. & de communi testatur. Couar. in Clē. si furiosus. primæ part. relect. §. 1. n. 5. in qua solus Papa dispensat, iuxta c. cum medicinalis in fi. de sent. excomm. in 6. de communi testatur Coua. vbi supra, licet non desint contraarium sentientes. Nec fatis est ad euitandum hanc irregularitatem pœnituisse peccati ante celebrationem, vel exercitium

ordinis, nisi etiam absolutio procedat ab ipsa suspensione, vt tenet Silu loco citato: nam licet in can. si qui sunt d. 81. isti suspendantur, vsque dum pœniteat, & emendent, non ob hoc excluditur absolutio a cœnsura, & c. quæsitum, de cohabit. cleri. & mulier. simpliciter suspendit talem concubinarium, & fornicatorem.

Aduerte sexto, quod talis notorius fornicator, vel concubinarius non solum est suspensus, sed etiam irregularis, & indiget ad celebrandum, vel actum ordinis exercendum, non solû absolute à suspensione, sed etiam dispensatione ab irregularitate. Hoc probatur ex cap. at si clerici. de iudi. Vbi tales, etiã peracta pœnitentia, indigent dispensatione. Idem habetur in cap. quia circa. de bigam. Vbi datur facultas dispensandi cum fornicarijs: at dispensatio non est nisi super irregularitate, quã quidem dispensationem potest Episcopus concedere, vt in eisdem c. habetur. Rursus cap. quæsitum, de tempor. ordin. vbi tales, etiam peracta pœnitentia impediuntur ministrare, & tamen in pœnitentia habuerunt absolutionem. Igitur manent irregulares, donec dispensetur cum eis. Hoc etiam habetur can. peruenit d. 50. adiuncta Gloss. Hinc est, quod si tales criminosi an absolutionem a suspensione celebrent, vel actum ordinis exerceant, fiunt irregulares: sed ista irregularitas est alia ab ea, quæ est propter crimen: in hac enim solus Papa, in illa Episcopus dispensat: at si post pœnitentiam, & absolutionem celebret, non contrahit irregularitatem hanc, in qua Papa dispensat, quia non celebrauit suspensus: tamen peccauit mortaliter, quia irregularis existens celebrauit ante dispensationem, vt notat Nauar. in sum. c. 25. num. 77. si tamen prius absolutionem, & dispensationem obtinuerit, tunc licet illi celebrare, vel actum ordinis exercere.

Aduerte septimo, in Concil. Trident. sess. 25. capit. 14. contra concubinarios, vel fornicatores clericos, grauiores pœnas infligi vltra eas, quæ habentur in iure antiquo, quæ ibi confirmantur.

Primo enim prohibetur eis, ne concubinas, vel alias mulieres, de quibus possit haberi suspicio in domo, vel extra derineant, cum illis vllam consuetudinem habere audeant, alioquin pœnis a sacris canonibus, vel statutis Ecclesiarum impostis puniantur.

Secundò, si à superioribus moniti ab his se non abstinerint, tertia parte fructuum obuentionum, ac prouentuum suorum

beneficiorum quorumcumque. & pensionum ipso facto sunt priuati, quæ fabricæ Ecclesiæ, vel alteri pio loco arbitrio Episcopi applicentur.

Tertio, si in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perseverantes secundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes, ac prouentus suorum beneficiorum, & pensiones eo ipso amittant, quæ prædictis locis applicentur, sed etiam à beneficiorum ipsorum administratione, quæ ad Ordinarius, vti Sedis Apostolicæ delegatus, arbitrabitur suspendantur: & si ita suspensi nihilominus eas non exsoluant, aut cum ijs etiam versentur, tunc beneficijs, portionibus officijs, ac pensionibus quibuscumque Ecclesiasticis perpetuo priuentur, atque inhabiles, & indigni quibuscumque honoribus, dignitatibus, beneficijs, ac officijs in posterum reddantur, donec post manifestam vitæ emendationem ab eorum superioribus cum eis ex causa visum fuerit dispensandum. Hæc puta suspensionem, priuationem, inhabilitatem, intellige non ipso facto imposita esse, sed imponenda per Iudicis sententiam.

Quarto, si postquam eas semel dimiserint, intermissum cœsorium repetere, aut alias huiusmodi scandalosas mulieres sibi adiungere ausi fuerint, præter prædictas pœnas excommunicationis gladio plectantur. Hæc excommunicatio non est ipso iure lata, sed inferenda per Iudicem.

Quinto, clerici beneficia Ecclesiastica, vel pensiones non habentes iuxta delicti, & contumaciæ perseverantiam, & qualitatem ab Episcopo carceris pœna, suspensione ab ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijsve modis iuxta sacros canones puniantur. Hæc etiam pœnæ non sunt latæ, sed inferendæ.

Sexto, Episcopi, si ab huiusmodi crimine non abstinuerint, & à Synodo prouinciali admoniti se non emendauerint, ipso facto sint suspensi, & si perseverent, etiam ad Romanum Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, etiam per priuationem, si opus erit, in eos animaduertat. Hæc omnia in prædicto Concilij cap. habentur. Vbi attende quod hæc non solum contra notorios procedunt, sed etiam contra non notorios, sed tales, qui admoneri possunt, etiam si non sint notorij notorietate aliqua ex illis tribus prædictis. Attende etiam, quod etiam si notorij iure communi sint suspensi, Concilium tamen iterum eos suspendi ordinat: nam vt

notat

notat Præpo. c. reperiuntur i. q. i. num. 4. sicut excommunicatus à iure potest simul excommunicari ab homine, ita etiam suspensus à iure potest ab homine suspendi. Attende etiam, quod hæc pœna non solos concubinarios ligant, sed eos, qui extra, vel in domo mulieres detinent, de quibus suspicio esse possit, aut cum eis cōsuetudinem aliquam habere audent modo prædicto.

Aduerte octauò, quod licet aliqui voluerint hanc iuris suspensionem contrahi, propter quodcumque peccatum notorium, deducentes, a simili, tamen verius Panorm. in ca. vestra, num. 7. de cohabit. cleric. & muli. tenet non contrahi. nisi ob hoc peccatum adulterij, vel fornicationis, cum in iure hoc sit expressum, & idem tenet Silu. ver. cler. 2. §. 5. & de cōmuni Co. uar. primæ part. relect. §. 1. num. 5. Nec est simile de alijs peccatis: nam hoc carnis peccatum habet maiorem à deuotione elongationem, & irreuerentiam respectu sacramentorum spiritualium. Loquor autem de peccatis illis notorijs, quæ, si occultè fiunt, non inducunt suspensionem: nam de homicidijs, hæresi, & alijs quæ censuras habent, aut irregularitates, & si occulta sint, non hæc tractamus. Hæc sunt in hoc suspensionis primo casu considerata, licet in his Doctorum opiniones variæ sint.

De alijs nonnullis iuris suspensionibus.

CAPVT XLVIII.

Sunt multæ aliæ iuris suspensiones, ex quibus præcipuas, quæ in vsum magis veniunt, proponemus.

Prima habetur c. saepe, de tempor. ordin. in 6. Vbi præcipitur, ne Episcopus Italus Ultramontanum clericum ordinet, nisi de licentia Papæ, vel per patentes literas Episcopi sui, de cuius diœcesi originem trahit, vel in cuius diœcesi beneficiatus existit, causam rationabilem continentes, quare nolit, vel non possit illum ordinare, si secus factum fuerit, ordinans, punietur pœna cōdigna, & ordinatus ipso iure est suspensus, sine speciali licentia Papæ indispenfabilis.

Aduerte primò, ex eadem glo. quod hæc decretalis non habet locum in Italis ordinatis ab Ultramontanis, quia non est eadem ratio, vt ibi probat.

Aduerte secundo, vt ex eadem gl. quòd hæc decretalis pro-